

ชื่อวิทยานิพนธ์ ประสพการณ์การมีส่วนร่วมของญาติในการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ
ผู้เขียน นางสาวกนกรัตน์ เนตรไสว
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์
ปีการศึกษา 2547

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายและอธิบาย ประสพการณ์การมีส่วนร่วมของญาติในการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา ครั้งนี้คือ ญาติผู้ป่วยที่ให้การดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจในหอผู้ป่วยศัลยกรรมและอายุรกรรม ของโรงพยาบาลศูนย์แห่งหนึ่งในภาคใต้ คัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ตาม คุณสมบัติที่กำหนด จำนวน 12 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต แบบไม่มีส่วนร่วม การจดบันทึกภาคสนาม และการบันทึกเทป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการ วิเคราะห์หัวข้อประกอบหลักของข้อมูล (thematic analysis) ของแวน มาเนน (Van Manen, 1990)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้ความหมายการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่อง ช่วยหายใจใน 3 ลักษณะคือ 1) การช่วยพยาบาลดูแลผู้ป่วย 2) การมีโอกาสได้แสดงความรัก ความห่วงใย และ 3) เป็นหน้าที่และโอกาสในการตอบแทนบุญคุณ โดยกิจกรรมการมีส่วนร่วมใน การดูแลผู้ป่วยมี 4 ลักษณะคือ 1) ตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย 2) ดูแลความ ปลอดภัยในชีวิต 3) สัมผัส สื่อสาร เพื่อสร้างกำลังใจ และ 4) ดูแลตามความเชื่อ / ความหวัง พบว่า ญาติเกิดปัญหาและได้รับผลกระทบจากการเข้ามาดูแลผู้ป่วยใน 5 ลักษณะคือ 1) เกิดความทุกข์ ทางใจ 2) มีภาวะสุขภาพทรุดโทรม 3) เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต 4) สูญเสียความสุขครอบครัว และ 5) มีภาวะบีบคั้นทางเศรษฐกิจ โดยความต้องการของญาติในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วย หายใจประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ 1) เชื้ออำนาจความสะดวกแก่ญาติในการดูแล 2) ต้องการ ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับอาการผู้ป่วยและวิธีปฏิบัติกิจกรรมการดูแล และ 3) อยากให้มีคนมาช่วย ดูแล สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจประกอบด้วย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับบทบาทผู้ดูแล 2 ลักษณะ คือ 1) สัมพันธภาพและความผูกพัน และ 2) มีภระน้อยกว่าคนอื่น ปัจจัยส่งเสริมความสามารถในการแสดงบทบาท มี 3 ลักษณะ คือ 1) ประสพการณ์การดูแลผู้ป่วย 2) พื้นฐานความคิดและจิตใจ 3) สังคมแวดล้อมพร้อมสนับสนุน และปัจจัยยับยั้งความสามารถในการแสดงบทบาท มี 3 ลักษณะคือ 1) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างแพทย์

พยาบาล กับญาติ 2) มีความรู้และทักษะไม่เพียงพอในการปฏิบัติ และ 3) ความแตกต่างระหว่างเพศทำให้ความสามารถในการดูแลไม่เท่ากัน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์การมีส่วนร่วมของญาติในการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการให้การพยาบาลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจโดยให้ญาติมีส่วนร่วมในการดูแล เพื่อให้สามารถตอบสนองของความต้องการการดูแลของญาติได้อย่างครอบคลุม

Thesis Title Family Caregivers' Experiences of Participation in Caring for Patients
 on Mechanical Ventilation

Author Miss Kanokrat Netsawai

Major Program Nursing Science

Academic Year 2004

Abstract

This phenomenological study aimed to describe and explain the family caregivers' experiences of participation in caring for patients on mechanical ventilation. Twelve informants were purposively selected. They were patients' relatives who had been taking care of patients receiving mechanical ventilation on surgical and medical wards at a hospital in southern Thailand. Data were collected using naturalistic non-participant observation and in-depth interviews. Interviews were tape recorded, transcribed verbatim, and subsequently destroyed. A thematic analysis method according to Van Manen (1990) was applied to identify common emerging themes and phenomena. The informants reflected meanings of participation in caring of the patient as: (1) helping nurses in taking care of the patient, (2) an opportunity to express love and concern, and (3) duty and gratefulness. Four themes of caring activities of these informants were: (1) response to basic physiological needs, (2) life saving (3) communication with patient, and (4) caring with faith/hope. By doing these activities, informants sacrificed themselves in five ways, which were: (1) feel suffering, (2) physical health deterioration, (3) changing life styles, (4) loss of family life, and (5) having financial difficulties. The informants also identified their needs in facilitating their caregiving, receiving clear information about the patient's conditions and procedure in caring, and assistance from other relatives. The results revealed two main reasons for becoming a caregiver; they were good relationship with patients and being the most available person in family at that time. The three factors that promoted participation in caring of patients were: (1) experience in caring, (2) thoughts and mind, and (3) social support. On the other

hand, the three inhibiting factors were: (1) interaction between physician/nurses with family caregivers, (2) inadequacy of knowledge and skills in caring, and (3) difference of gender

This research provides a deep understanding of the family caregivers' experiences of participation in caring for patients on mechanical ventilation that can be used in improving the nursing care of patients on mechanical ventilation from the caregivers' aspect.